

Polívka, Jan

**Religious transformations in the contemporary European societies,
International Erasmus Intensive Program v Szegedu**

Sacra. 2010, vol. 8, iss. 2, pp. 68-69

ISSN 1214-5351 (print); ISSN 2336-4483 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/118552>

Access Date: 24. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Religious transformations in the contemporary European societies, International Erasmus Intensive Program v Szegedu

Jan Polívka, FF MU, Ústav religionistiky

Ve dnech 16. až 30. srpna jsem měl možnost spolu s dalšími studenty Ústavu religionistiky zúčastnit se v pořadí již páté letní religionistické školy, která se konala v maďarském Szegedu po dvouleté přestávce. I přes poněkud komornější účast byl program jako vždy nabitý zajímavými přednáškami a jihomaďarské město Szeged nabídlo i přehršel možností využití volného času, jenž si někteří účastníci přijímali i návštěvou Budapešti či víkendovým pobytem na Balatonu.

Stejně jako v minulých letech i letos byla většina účastníků ze zemí střední Evropy: České republiky, Slovenska, Polska, Rakouska a Maďarska. Přednášky a studentské prezentace se z valné většiny konaly v příjemné učebně Filozofické fakulty Szegedské univerzity, která měla okna orientovaná k severu, což zajišťovalo příjemný chládek.

Jako první přednášející vystoupil vedoucí szegedské katedry religionistiky András Máté-Tóth. Jeho příspěvek *Discourse of Religion in Central and Eastern Europe* jakoby nastínil téma, které se tu více, tu méně objevovalo ve většině letošních příspěvků: problém vztahu mezi náboženstvím a národní identitou ve střední Evropě. Po obědě následovaly první studentské prezentace letošního ročníku. Takto se program opakoval vyjma dvou volných dnů po zbytek konání letní školy.

Je velice těžké z tolika zajímavých přednášek a studentských prezentací vybrat ty, o kterých se zmínit. V čele mého žebříčku se umístila přednáška Aleše Chalupy *The Origin of Religions from the Cognitive Perspective: Old Problems, New Answers?*, ve které autor velice srozumitelnou formou přiblížil pro mnoho studentů stále nepochopitelnou věc, jakou je kognitivní přístup k výzkumu náboženství. Tento metodologicky velice zajímavý přístup prezentoval na současných příspěvcích k debatě o počátku náboženství. Dalšími pro mě zajímavými tématy byla: *Religiosity and spirituality in alternative educations* Tomáše Gála z Univerzity Komenského v Bratislavě a přednáška jeho kolegy Attily Kováce *The Pictures and the Processes of Indoctrination: Tradition and Change in Contemporary Islamic Activism*. Obě přednášky zazněly ke konci letní školy a k jejich škodě byly poznamenány upadající docházkovou morálkou.

Kromě přednášek bylo i letos do programu zařazeno několik workshopů. Především workshop Milana Fujdy s tématem *Modern Media and the Transformation of Society and Religion*, který se snažil zachytit vztahy mezi technologickými a sociálními změnami, ukázal studium náboženství opět v jiném světle.

Studentské příspěvky byly nejen vážné, ale některé z nich se nesly i ve veselém duchu. Z těch vážných zmiňme především práci Vojtěcha Kašeho z Masarykovy univerzity v Brně o projektu Světový étos švýcarského teologa Hanse Künga a dále prezentaci Matouše Crhy (taktéž MU), který se zamýšlel nad systémem vědy a jeho možném srovnání se systémem náboženství. Spíše než závěry však předeslal celou řadu otázek, jejichž rozbor nám zabral podstatnou část zpáteční cesty do Brna. V těch uvolněnějších příspěvcích jsme se dozvěděli něco o polských UFO kultech (Jacek Skup z Jagellonské univerzity v Krakově) a konečně i o správných metalových gestech v práci věnované satanské rétorice v české metalové hudbě, kterou přednesla Radka Vítková z Masarykovy univerzity v Brně. Ovšem nejen tyto příspěvky mnohdy rozproudily košatou diskuzi. Ale jako na každé konferenci se i zde mnohdy zajímavější diskuze vedly spíše ve večerních hodinách v neformálním duchu v některé z nespočetných szegedských hospůdek. Snad se smělé plány, které zde byly nejedním účastníkem předestřeny, uskuteční alespoň v některých případech.

Na závěr letošního programu nás jako „odměna“ čekala návštěva Muzea komunismu, kde jsme se ocitli o dvacet a více let zpátky a s vtipným výkladem našich starších maďarských kolegů to skutečně stálo za to. Při závěrečné večeři se nejen rekapituloval průběh letošní letní školy, ale na povrch vypluly i stesky některých kolegů po jednotném Rakousku-Uhersku, což posílilo celý kolektiv, a s vidinou blízkého loučení se nikomu nechtělo moc domů, do postele.

Pokud bychom měli stručně shrnout to, co letošní setkání přineslo, tak to bylo především setkání se starými přáteli a nalezení nových a po odborné stránce množství nových poznatků a hodnotných podnětů do dalšího studia.